

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2024-07-04 Nr. 429-145
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X.X. (toliau – pareiškėja) prašymą išnagrinėti tarp jos ir *Revolut Bank UAB* (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2023 m. sausio 30 – balandžio 20 d. iš savo asmeninės sąskaitos banke pareiškėja inicijavo 5 mokėjimo operacijas gavėjams: *Coinbase Ireland Ltd*, *Dilas Group Ltd*, duomenys neskelbiami, *Bifinity UAB* (toliau – Gavėjai), turėdama tikslą platformoje www.4xcenter.com investuoti pinigines lėšas ir uždirbti pelno. Bendra Gavėjams inicijuotų mokėjimo operacijų suma – 76 405,31 Eur (toliau – Ginčijami mokėjimai).

Bankas pareiškėjos inicijuotus Ginčijamus mokėjimus įvykdė ir lėšas pervedė Gavėjams.

2023 m. balandžio 21 d. pareiškėja pranešė bankui, kad buvo apgauta sukčiū, ir prašė sugrąžinti Ginčijamų mokėjimų sumą. Pareiškėja bankui paaiškino, kad su ja susisiekė internetinės investavimo platformos www.4xcenter.com atstovai ir įtikino ją investuoti bei iš to uždirbti pelno. Šiuo tikslu pareiškėja pervedė lėšas Gavėjams. Pareiškėja paaiškino, kad platforma www.4xcenter.com buvo anoniminė, – joje nebuvo pateikta jokios informacijos apie licenciją, akcininkus, vadovus, taip pat nebuvo jokios informacijos apie adresą, kontaktinius duomenis. Pareiškėjai paskambinę asmenys ją agresyviai įtikino investuoti. Negalėdama iš Gavėjų susigrąžinti pinigų, ji suprato, kad tapo sukčiavimo auka.

Bankui atsisakius pareiškėjai gražinti Ginčijamų mokėjimų sumą, pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką dėl kilusio vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėja Lietuvos bankui pakartojai kreipėsi į banką nurodytas Ginčijamų mokėjimų įvykdymo aplinkybes. Pareiškėja teigė, kad bankas, įvykdydamas Ginčijamus mokėjimus, pažeidė pinigų plovimo ir teroristų finansavimo teisės aktų reikalavimus, nesustabdė Ginčijamų mokėjimų įvykdymo, neapsaugojo lėšų jos banko sąskaitoje, neveikė taip, kad apsaugotų jos, kaip banko paslaugų vartotojos, interesus, todėl ji patyrė nuostolių. Tuo pagrindu pareiškėja prašė sugrąžinti banko įvykdytų Ginčijamų mokėjimų sumą.

Atsiliepime bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjos reikalavimu ir prašė jį atmesti. Bankas teigė tinkamai įvykdydamas pačios pareiškėjos autorizuotus Ginčijamus mokėjimus. Bankas paaiškino, kad visi pareiškėjos Ginčijami mokėjimai buvo tinkamai autorizuoti pačiai pareiškėjai suvedus tik jai vienai žinomus personalizuotus saugos duomenis, Gavėjų duomenis, mokėjimo operacijų lėšų sumą bei papildomai Ginčijamus mokėjimus patvirtinus panaudojant savo biometrinius duomenis. Banko teigimu, dalį pareiškėjos inicijuotų Ginčijamų mokėjimų bankas buvo sustabdęs ir kreipėsi į ją dėl papildomos informacijos pateikimo, tačiau pareiškėja bankui patvirtinusi, kad Ginčijamus mokėjimus inicijuoja ji pati, turėdama tikslą dalį lėšų investuoti, o kitą dalį lėšų pasidėti į saugią sąskaitą (Ginčijamų mokėjimų lėšas, kurias pareiškėja pervedė į savo pačios sąskaitą kitoje finansų įstaigoje).

Bankas taip pat pažymėjo, jog jis kreipėsi į Gavėjų bankus dėl Ginčijamų mokėjimų lėšų sugrąžinimo, tačiau gavo atsakymą, kad lėšų sugrąžinti nėra galimybės.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų

nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų faktinėms aplinkybėms dėl Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų laikymosi ir (arba) vartotojo įtariamo galimo šių reikalavimų pažeidimo nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Ginčas kilo dėl banko atsisakymo gražinti pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų sumas (iš viso 76 405,31 Eur) pagrįstumo.

Ginčo šalis siejo sutartiniai mokėjimo paslaugų teikimo santykiai. Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Tarp šalių nėra ginčo dėl Ginčijamų mokėjimų autorizavimu¹, todėl šių mokėjimų autorizavimo aplinkybės toliau sprendime nebus plačiau analizuojamos, laikant Ginčijamus mokėjimus autorizuotais.

Siekiant išspręsti šalių ginčą ir įvertinti pareiškėjos reikalavimo bankui pagrįstumą, Lietuvos banko nuomone, būtina nustatyti, ar bankas: 1) turi pareigą gražinti Ginčijamų mokėjimų metu pareiškėjos prarastas lėšas; 2) užtikrina banke laikomų pareiškėjos lėšų saugumą.

1. Dėl banko pareigos gražinti pareiškėjai įvykdytų Ginčijamų mokėjimų sumą

Vertinant, ar nagrinėjamu atveju bankui, kaip pareiškėjos mokėjimo paslaugų teikėjui, galėjo kilti pareiga gražinti pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų sumas, svarbu pažymėti, kad autorizuotų mokėjimo operacijų įvykdymo atveju mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas (nagrinėjamu atveju – bankas) neturi imperatyvios pareigos gražinti mokėtojui (nagrinėjamu atveju – pareiškėjui) jų sumų, išskyrus Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatytus atvejus, kurie nagrinėjamu atveju nėra aktualūs, nes Ginčijami mokėjimai netenkina Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatytų sąlygų, kurioms esant mokėtojas įgytų teisę atgauti tokiu būdu atliktos autorizuotos mokėjimo operacijos sumą².

Kitais, negu Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatyti, atvejais banko pareiga gražinti pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų sumas, Lietuvos banko nuomone, galėtų kilti tik tada, jeigu būtų nustatyta, kad bankas dėl nuo jo priklausančių aplinkybių Ginčijamų mokėjimų neįvykdė ir (arba) įvykdė juos netinkamai.

Vadovaujantis Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi, kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo mokėjimo paslaugų teikimo sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, nesvarbu, ar mokėjimo nurodymas inicijuotas mokėtojo, įskaitant inicijavimą per mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją, gavėjo ar per gavėją, išskyrus atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai.

Pagal Mokėjimų įstatymo 46 straipsnį, mokėjimo paslaugų teikėjas privalo užtikrinti, kad po mokėjimo nurodymo gavimo mokėjimo operacijos suma būtų įskaityta į mokėjimo nurodyme nurodyto gavėjo sąskaitą minėtame straipsnyje nustatytais terminais, o Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje nustatyta mokėjimo paslaugų teikėjo atsakomybė už mokėtojo inicijuotos mokėjimo operacijos neįvykdymą, netinkamą ar pavėluotą įvykdymą. Tai reiškia, kad šiuo atveju bankas neturėjo teisės aktuose nustatyto pagrindo pareiškėjos pateiktų Ginčijamų mokėjimų nurodymų nevykdyti.

Remiantis bylos duomenimis, pagrindo teigti, kad bankas neįvykdė Ginčijamų mokėjimų ir (arba) juos įvykdė netinkamai, nenustatyta. Ginčo byloje turimi pareiškėjos paaiškinimai leidžia daryti išvadą, kad Ginčijami mokėjimai buvo įvykdyti tinkamai, t. y. pagal pačios pareiškėjos bankui pateiktus mokėjimo nurodymus.

¹ Citatos iš byloje turimų pareiškėjos paaiškinimų: „ All the transactions on my account are fraud. The fraudsters have by Bering very nice and personal convinced me that if I take loans and transfer the money to my account in 4x center I can rearm money on the trading and pay back the loans. It is 2 loans and my saving that I have transferred to Revolut and then to different Iban numbers and it looks like the money end up I my account in 4xcenter.“

² Mokėjimų įstatymo 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad turi būti tenkinamos abi šios sąlygos: 1) autorizuojant mokėjimo operaciją nebuvo nurodyta tiksli mokėjimo operacijos suma; 2) mokėjimo operacijos suma yra didesnė už sumą, kurios pagrįstai galėjo tikėtis mokėtojas.

2. *Dėl banke laikomų pareiškėjos lėšų saugumo*

Kaip minėta, nagrinėdamas ginčus Lietuvos bankas neatlieka patikrinimų tam, kad nustatytų, ar nebuvo pažeisti finansų įstaigų veiklai keliami teisės aktų reikalavimai. Lietuvos bankas remiasi ginčo šalių pateiktais konkrečiais įrodymais, kurių pagrindu priima sprendimą.

Vien aplinkybė, kad iš pareiškėjos sąskaitos buvo įvykdyti Ginčijami mokėjimai, kuriems pati pareiškėja pripažįsta davusi sutikimą, savaime nepagrindžia fakto, jog banko taikytos klientų lėšų apsaugos priemonės buvo nepakankamos ir (arba) neatitinkančios teisės aktų reikalavimų ir būtent tai galėjo nulemti, kad pareiškėja dėl Ginčijamų mokėjimų įvykdymo patyrė nuostolių.

Be to, banko Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, bankas dalį pareiškėjos inicijuotų Ginčijamų mokėjimų sustabdė ir kreipėsi į pareiškėją dėl jų įvykdymo, tačiau pareiškėja, nepaisydama banko įspėjimo, bankui nurodė norinti, kad Ginčijami mokėjimai būtų įvykdyti.

Duomenų, kad bankas būtų nevykęs ar netinkamai vykęs finansų rinką reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus ir (arba) nesiėmęs priemonių užtikrinti savo klientų, įskaitant pareiškėjos, banke laikomų lėšų saugumo, nagrinėjant ginčą nenustatyta.

Atsižvelgiant į pirmiau nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad banko atsisakymas grąžinti pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų sumas laikytinas teisėtu ir pagrįstu. Nenustačius aplinkybių, dėl kurių bankui kiltų pareiga grąžinti pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų sumas, pagrindo laikyti pareiškėjos reikalavimą bankui pagrįstu ir jį tenkinti nėra, todėl pareiškėjos reikalavimas yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X.X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis